מבחן מסכם בגמרא – בבא מציעא – כיתות י' – תשפ"ן

יש לענות על כל השאלות בדף התשובון. ביחרו את התשובה הנכונה ביותר.

1. **תנורו של עכנאי הוא- תנור ש:**
   א. תנור חול בצורה של נחש
   ב. תנור חרס חתוך לחוליות שביניהם חול.
   ג. תנור שעשוי מגללים.
   ד. תנור שעשוי מאדמה.

2. **באילו ראיה לא השתמש רבי אליעזר?**
   א. ספסלי בית המדרש.
   ב. אמת המים.
   ג. החרוב.
   ד. בת קול.

3. **מדוע אין משגיחין בבת קול?**
   א. כי כבר נתנה תורה בהר סיני.
   ב. כי לא בשמים היא.
   ג. כי כתוב בתורה אחרי רבים להטות.
   ד. כל התשובות נכונות.

4. **מדוע מת רבן גמליאל בסופו של דבר? סמן מה <u>לא</u> גרם לכך.**
   א. כי אחותו התבלבלה בין חודש מלא לחסר.
   ב. כי אחותו נתנה פת לעני .
   ג. ספינתו טבעה בים.
   ד. כי רבי אליעזר הקפיד עליו.

5. **האם מותר לשבור את מחיר השוק ?**
   א. לדעת רבי יהודה אסור ולחכמים מותר כי מוריד את המחיר לכולם.
   ב. לדעת חכמים אסור ולדעת רבי יהודה מותר כי גם המוכר השני יכול לעשות הנחה.
   ג. לדעת חכמים אסור כי יש בכך אונאת ממון.
   ד. לדעת כולם מותר ורצוי.

6. **"לא יאמר לו בכמה חפץ זה והוא אינו רצה ליקח" הציטוט זה מהווה דוגמא ל:**
   א. אונאת דברים. ב. אונאת ממון.
   ג. אונאת גר. ד. אונאת בעל תשובה

7. **"וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך לא תונו איש את אחיו" פסוק זה עוסק ב:**
   א. אונאת דברים.
   ב. אונאת ממון.
   ג. אונאת גר.
   ד. אונאת בעל תשובה.

8. **"הכל יורדין לגיהנום חוץ משלושה" מי הם השלושה?**
   א. שלושת העברות החמורות - עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים
   ב. שלושת האבות - אברהם יצחק ויעקב
   ג. שלושת מנהיגי המדבר - משה אהרון ומרים
   ד. למסקנת הגמרא, הציטוט אינו נכון.

9. **"כל דבר המסור ללב נאמר בו_____"**
   א. רחמנא ליבא בעי.
   ב. ויראת מאלוקיך.
   ג. איתתך גוצא גחין ותלחוש לה.
   ד. מוטב שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים.

10. **סמן את ההיגד <u>הנכון ביותר</u>:**
    א. אונאת ממון חמורה מאונאת דברים, כי אונאת ממון היא ממש בגופו ואונאת דברים היא רוחנית.
    ב. אונאת ממון חמורה כי ממונו של אדם חביב עליו.
    ג. אונאת דברים חמורה מאונאת ממון כי לא ניתן להשיב בחזרה את מה שלקחתי ופגעתי.
    ד. אונאת דברים חמורה מאונאת ממון, כי חבריו של איוב נענשו על שהאשימו אותו.

11. הגמרא מקשה "מכנה היינו מלבין". מה תשובת הגמרא?

א. כינוי גנאי אכן זהה לחלוטין להלבנת פנים ורצו לחזק את האיסור.

ב. יש אסור נפרד להשתמש בכינוי גנאי גם לאחר שהאדם התרגל לכינוי שהצמידו לו.

ג. אין קושיה כזו בגמרא.

ד. מכנה שם לחברו נענש באופן חמור יותר ולכן אין זהות בין מכנה שם למלבין פנים.

12. במה היו נזהרים במיוחד בארץ ישראל?

א. ויראת מא-לוקיך.

ב. אונאת ממון.

ג. לא להיוועץ באישה בענייני תורה.

ד. הלבנת פנים.

13. מה לומדת הגמרא מתמר?

א. כוחה של חזרה תשובה.

ב. גדולה אונאת דברים מאונאת ממון.

ג. עדיף להישרף ולמות ולא להלבין פני חברו ברבים

ד. שערי דמעות לא ננעלו.

14. "ובידו אנך" – מה לא לומדת הגמרא מפסוק זה?

א. כל העבירות נפרעות על ידי שליח חוץ מאונאה.

ב. אונאה הוא איסור שהפרגוד לא ננעל בפניו.

ג. שגדולה אונאת דברים יותר מאונאת ממון

ד. שערי אונאה לא ננעלים.

15. מה יעשה מי שרוצה להתעשר?

א. יעזור לגרים שהיו עניים.

ב. יכבד את אשתו.

ג. ישיב אבידה

ד. יזהר מאונאת ממון.

16. לרבא הביאו יין מחנות והוא מהל אותו במים. לא אהב את טעמו והחזיר למוכר.

א. רבא עבר על דברי המשנה

ב. רבא לא עבר על דברי המשנה כי היין שלו היה מהול באופן שזה ניכר

ג. רבא עבר על אונאת דברים.

ד. כל התשובות נכונות

17. שאלו את רבא מדוע הוא לא חושש שהמוכר יוסיף יין. מה תשובתו של רבא?

א. אם כן אין לדבר סוף

ב. באמת יש לחשוש לכך

ג. אין בעיה שהמוכר יוסיף מים

ד. אין תשובה נכונה

18. מהי "מגורה"?

א. כלי שמשמש לזרות את הגרעינים ברוח

ב. כלי משמש להלחם באויבים. מלשון "למגרי"

ג. מיכל שמשמש לאחסון תבואה ע"י סוחרים

ד. כלי שמשמש להעברת התבואה ממקום למקום

19. מתי חכמים אוסרים לבור את הגריסין?

א. תמיד, מחשש לטעות של הקונה

ב. בזמן היריד כאשר אין זמן לקונה לבדוק

ג. כאשר הגריסין שרויים במים

ד. כאשר מדובר רק בחלק העליון הנראה לעין הקונה.

20. לשם מה הובאה במשנה הדוגמא של "כיכר ובתוכו מעות"?

א. כדוגמא לחפץ שיש בו סימן וחייב להכריז.

ב. כדוגמא לחפץ שיש בו סימן ובכל זאת הרי אלו שלו.

ג. כדוגמא לחפץ שאין בו סימן.

ד. כדוגמא להסביר את דעת רבי מאיר.

21. הסבר את שאלת הגמרא על דין פירות מפוזרים - "וכמה?"

א. כמה מקרים יש כאלו בסך הכל?

ב. כמה עולים הפירות שנאבדו?

ג. כמה עולה השטח שעליו נמצאו הפירות?

ד. על איזה שטח מפוזרים הפירות שנמצאו?

22. לפי ר' ירמיה – מה הבעיה אם מצא חצי קב על חצי מהשטח?

א. יש טירחה לאסוף, הכמות חשובה.

ב. אין טירחה לאסוף, הכמות חשובה.

ג. יש טירחה לאסוף, הכמות לא חשובה.

ד. אין טירחה לאסוף, הכמות לא חשובה

23. מה הדין אם מצא קב תמרים ב-4 אמות?

א. הרי אלו שלו. ב. חייב להכריז.

ג. צריך להתעלם. ד. תיקו.

24. באיזה מקרה אין מחלוקת בין אביי לרבא בנוגע ליאוש שלא מדעת?

א. באבידה עם סימן.

ב. באבידה שנשטפה בזוטו של ים.

ג. באבידה שכבר ברור שהתייאשו ממנה הבעלים.

ד. כל התשובות נכונות.

25. "מצא עיגולי דבילה – הרי אלו שלו" – מדוע למסקנה דין זה לא רלוונטי לסוגיית יאוש שלא מדעת?

א. מכיוון שהם כבדים אז הבעלים מודע לאבידה והתייאש כבר

ב. כי יש בהם סימן.

ג. כי מדובר במכנשתא דבי דרי.

ד. כי אין פה יאוש בכלל.

26. מה פירוש המושג "אבידה מדעת"?

א. איבוד זיכרון.

ב. אבידה שאין לבעלים ידיעה אם איבד אותה או לא.

ג. אבידה שהבעלים כבר יודע שאיבד אותה לפני שמצאו אותה.

ד. אבידה שהתקלקלה ואי אפשר לזהות אותה.

27. "המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהרבים מצויין שם - הרי אלו שלו" – מה ניסתה הגמרא להוכיח מדין זה?

א. שיאוש שלא מדעת לא הוי יאוש.

ב. שיאוש שלא מדעת הוי יאוש.

ג. שבפירות מפוזרין יש סימן.

ד. שבפירות מפוזרין אין סימן.

28. "מאימתי כל אדם מותרים בלקט – משילכו בה הנמושות" – מדוע למסקנה דין זה לא קשור לסוגיית יאוש שלא מדעת?

א. כי לא יהיה יאוש גם בעתיד.

ב. כי גם העניים הרחוקים יודעים מתי הנמושות אספו את הלקט ואז הם מתייאשים.

ג. כי גם העניים הרחוקים כבר התייאשו מראש, מכיוון שהם יודעים שהעניים הקרובים יאספו את הלקט.

ד. כי העניים הרחוקים והעניים הקרובים שותפים בלקט שבשדה.

29. "קציעות בצד הדרך... – מותרות משום גזל" – למה לפי אביי, אין קושיה מדין זה?

א. בקציעות יש סימן.

ב. בקציעות יש יאוש מדעת, כי מדובר בפריטים חשובים, ולכן הוא בודק כל הזמן את מצבם.

ג. כי אי אפשר להשוות גזל לאבידה.

ד. כי הברייתא הזו מדברת רק לפי רבא.

30. "שאני זית הואיל וחזותו מוכיח עליו" – ולכן...

א. אסור לקחת זית שנמצא בדרך ליד העץ שלו.

ב. קל לזהות למי הזית שייך.

ג. זיתים נחשבים כאילו יש בהם סימן.

ד. כל התשובות נכונות.

31. מה המיוחד בגזלן ובירדן שלא קיים בגנב רגיל?

א. רק בשניהם מה שנתן – נתן.

ב. רק בשניהם כבר היה יאוש כי הבעלים ראה שהחפץ נלקח ממנו.

ג. רק בשניהם אין יאוש כי מדובר בחפץ עם סימן.

ד. רק בשניהם מדובר באירוע שהתרחש בלילה.

32. איך יודע התורם שלא מדעת אם הבעלים מסכים או לא?

א. אם אמר לו כלך אצל יפות, ויש לו פירות יפים יותר – הוא מסכים.

ב. אם אמר לו כלך אצל יפות, ואין לו פירות יפים יותר – הוא מסכים.

ג. אם שתק ולא אמר לו כלום – הוא מסכים.

ד. אם שתק וחייך מאוזן לאוזן – הוא מסכים.

